

Бобожко Ю. Б.,
аспірант

Державного податкового університету

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ НОТАРІУСА ТА ЙОГО УЧАСТІ У ПРОЦЕДУРАХ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

Анотація. У статті здійснено узагальнення наукових досліджень, присвячених окремим аспектам розкриття сутності адміністративно-правового статусу нотаріуса та його участі у процедурах державної реєстрації. На підставі застосування наукового підходу “від загального до конкретного” визначено послідовність аналізу існуючих робіт щодо категорій: “адміністративно-правовий статус нотаріуса”, “адміністративна процедура”, “державна реєстрація” та здійснено їх систематизацію. Серед досліджень, які присвячені адміністративно-правовому статусу нотаріуса, виділено роботи з проблематики адміністративно-правового статусу нотаріуса в умовах реформування юстиції України та проблеми адміністративно-правового статусу державного нотаріуса. Серед наукових досліджень дотичної із виділеною проблемою виділено роботи, в яких аналізуються сутність адміністративної процедури, державної реєстрації. В юридичній доктрині поняття «державна реєстрація» не характеризується єдністю поглядів, однак при визначенні цього поняття основною його ознакою науковці називають, як правило, фіксацію певних фактів. Методологічне підґрунтя вивченню перелічених наукових завдань становлять наукові дослідження відповідного предметного напрямку, звернення до яких передбачає і врахування особливостей правового положення нотаріуса як публічної особи, яка вчиняє не тільки нотаріальні дії, а й здійснює процедури з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців задля офіційного визнання та підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав, засвідчення державою факту створення або припинення юридичної особи та реалізації прав, свобод та законних інтересів осіб. Опрацювання предметних наукових досліджень, присвячених правовому положенню нотаріуса, а також суб'єктів вчинення нотаріальних дій дозволяють зазначити наступне: а) науковці аналізують особливості участі нотаріуса, інших суб'єктів, уповноважених вчиняти нотаріальні дії у правовідносинах не тільки адміністративної, а й іншої правової природи, що свідчить про необхідність їх врахування при розкритті правового положення суб'єкта вчинення нотаріальних дій; б) досліджуючи правове положення нотаріуса у публічно-правових відносинах, вчені характеризували, насамперед, правову природу зазначених відносин, як визначний чинник його адміністративно-правового статусу; в) адміністративно-правовий статус нотаріуса вишиває з визнання нотаріуса «публічною офіційною особою» (за визначенням К.І. Федорової), що відображає характер його діяльності на виконання публічних функцій щодо надання, зокрема, адміністративних послуг у сфері

реєстрації, спрямованість яких визначена необхідністю забезпечення реалізації конституційно закріплених прав, свобод, законних інтересів громадянами та юридичними особами; г) попри наявних напрацювань учених, в яких доводиться доцільність визначального значення норм адміністративного права у регулюванні правового статусу нотаріуса, невисвітленим залишається питання адміністративно-правового статусу нотаріуса як суб'єкта державної реєстрації.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, нотаріус, державна реєстрація, адміністративна процедура.

Постановка проблеми. Актуальність проведення огляду наукових досліджень, присвячених місцю і значенню участі нотаріуса у процедурах державної реєстрації, визначається, насамперед, тенденціями щодо оптимізації, уніфікації реєстраційних процедур, спрямованих на реалізацію правових можливостей щодо конституційно закріплених окремих прав і свобод громадян, прав та законних інтересів юридичних осіб, що, у свою чергу, формує правовий режим законності, нівелюючи (або, принаймні, сприяючи нівелюванню) такого вкрай негативного для життєдіяльності держави явища як правовий нігілізм.

Саме такий цілеспрямований пошук визначає виділення складових досліджуваного наукового завдання, яке стосується адміністративно-правового статусу нотаріуса як суб'єкта державної реєстрації, а застосування наукового системного підходу, що має одним з виявів формулу – «від загального до конкретного» визначає доцільність виокремлення таких проблемних питань як: а) «адміністративно-правовий статус нотаріуса», що дозволяє виділити складові такого галузевого статусу, забезпечуючи чіткість врахування адміністративно-правової природи здійснення реєстраційних дій та особливості компетенції нотаріуса, яка має адміністративно-правову природу; б) сутність категорії «адміністративна процедура», розкриття якої формує теоретичне підґрунтя щодо підходів до оптимізації процедур державної реєстрації, здійснюваної нотаріусом, із врахуванням предмету реєстраційних дій; в) поняття державної реєстрації у теорії та чинному законодавстві з позицій наявності потенційної можливості гарантування оперативності їх здійснення та формування нормативного підґрунтя інформаційної взаємодії між суб'єктами здійснення реєстраційних дій із забезпеченням дотримання прав і законних інтересів суб'єктів звернення щодо отримання реєстраційних послуг.

Методологічне підґрунтя вивченню перелічених наукових завдань становлять наукові дослідження відповідного предметного напрямку, звернення до яких передбачає і врахування осо-

бливостей правового положення нотаріуса як публічної особи, яка вчиняє не тільки нотаріальні дії, а й здійснює процедури з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців задля офіційного визнання та підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав, засвідчення державою факту створення або припинення юридичної особи та реалізації прав, свобод та законних інтересів осіб. Серед виокремлених проблемних питань, вирішення яких потребує узагальнення існуючих наукових досліджень, виокремлене питання про адміністративно-правовий статус нотаріуса у відносинах державної реєстрації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження статусу нотаріуса привертало увагу К.І. Федорової, С.Я. Фурси, Є.І. Фурси, В.М. Черниш, К.І. Чижмарь, М.М. Дякович, В.В. Комарова та інших науковців. При цьому варто звернути увагу на те, що предметом досліджень названих науковців саме адміністративно-правовий статус нотаріуса як суб'єкта державної реєстрації не був.

Мета статті – виділити групи наукових поглядів на розкриття сутності і змісту адміністративно-правового статусу нотаріуса та його участі у процедурах державної реєстрації.

Виклад основного матеріалу. Серед досліджень, які присвячені адміністративно-правовому статусу нотаріуса, виділено дисертації В.В. Юрченка, в якій аналізується проблема адміністративно-правового статусу нотаріуса в умовах реформування юстиції України (2014 року) та О.О. Висеканцева, в якій безпосередньо вивчаються проблеми адміністративно-правового статусу державного нотаріуса (2014 року).

Так, О.О. Висеканцев пропонує розглядати адміністративно-правовий статус державного нотаріуса як встановлені законодавством права, обов'язки, обмеження, гарантії та відповідальність, які у своїй взаємодії відображають правове положення державного нотаріуса в системі державних органів [1, с. 7]. Тож дослідник включає до елементів адміністративно-правового статусу не тільки повноваження, а й засоби забезпечення реалізації статусу та законності діяльності державного нотаріуса, включив до елементів адміністративно-правового статусу гарантії, обмеження й відповідальність.

Доречною вдається точка зору, яку висловлює В.В. Юрченка щодо визначення адміністративно-правового статусу нотаріуса як його положення (місця) у механізмі держави та системі владовідносин, визначеного шляхом закріплення у адміністративно-правових нормах відповідних прав та обов'язків, а також інших найбільш важливих і принципових юридичних характеристик. [2, с. 46]. Коментуючи такий підхід, доцільно відзначити неоднозначність положення про включення державного нотаріуса у систему владовідносин, враховуючи необхідність додаткового аналізу відповідності ознак статусу державного нотаріуса ознакам владовідносин. Мова йде, насамперед, про визначення існування належних способів і засобів, які має право застосовувати держава, у випадку невиконання чи неналежного виконання рішень, дій державного нотаріуса.

К.І. Федоровою сформульовано пропозицію щодо внесення змін до чинного законодавства у сфері регулювання приватної нотаріальної діяльності, які полягають у закріпленні статусу приватного нотаріуса як публічної офіційної особи і професіонала у галузі права. [3, с. 5].

Викликають зацікавленість наукові висновки дослідників, присвячених дотичній проблемі участі нотаріуса у адміністративно-правових відносинах, пов'язаних із управлінням нотаріатом (Л.В. Данюк, 2011 р.), розкриттям адміністративно-правового статусу суб'єктів контрольних проваджень в діяльності нотаріусів (М.Г. Глобінець, 2012 р.) та інш. Так, Л.В. Данюк підкреслює полігалузевий характер правовідносин за участі нотаріуса, зазначаючи урегульованість переважно нормами цивільного права, не виключаючи, при цьому участі нотаріуса у адміністративно-правових відносинах щодо організації та управління нотаріатом [4, с. 3; 5]. Л.В. Данюк наводить роботи Г. Ю. Гулевської, яка аналізує державного регулювання нотаріальної діяльності в Україні у їх організаційно-правовому аспекті» (2004 р.), Н. В. Карнарук, присвячену державному контролю нотаріальної діяльності (2007 р.), критично розкриває сутність дослідження Н. В. Ільєвої, де дослідниця намагалась надати характеристику адміністративно-правовим засадам правового регулювання нотаріальної діяльності (2011 р.). При цьому Л.В. Данюк слушно вказує про прогалину у науковому пошуку Н.В. Ільєвої, яка уникає наукових здобутків С.Я. Фурси щодо обґрунтування доцільності виділення нотаріально-адміністративних відносин та особливостей правового статусу їх учасників, вказаних у докторській дисертації вченої, виконаної ще у 2003 р. [4, с. 4; 5].

З позицій опрацювання підходів щодо виділення процедурної складової реєстраційних правовідносин за участі нотаріуса, взаємовідносин між суб'єктами, наділеними адміністративно-правовим статусом, у зазначених правовідносинах, може бути доцільним звернення до наукового доробку М.Г. Глобінець. Так, дослідниця удосконалює визначення «контрольне провадження в діяльності нотаріусів», зазначаючи урегульованість відповідних контрольних процесуальних правовідносин нормами адміністративного процесуального права та вказуючи про таке провадження як про сукупність «дій і процедур, здійснюваних уповноваженими законом суб'єктами, спрямованих на визначення факту дотримання (чи недотримання) норм, якими встановлено правовий режим організації нотаріату та правила вчинення нотаріальних дій, а також на виправлення порушень, що перешкоджають виконанню нотаріусом обов'язків або функціонуванню системи нотаріату в цілому» [6, с. 8]. У наведеному визначенні поняття «контрольне провадження в діяльності нотаріусів» застосовано категорію «норми адміністративного процесуального права», яка ще потребує свого наукового опрацювання, особливо враховуючи існуючі підходи щодо виділення процедурної складової адміністративно-правових відносин. Разом з тим, цілком коректним вдається чітке окреслення предмету контрольної діяльності (контрольних проваджень), який має організаційно-правову та адміністративно-деліктну природу.

Також доцільно звернути увагу і на наукові дослідження з міжнародного права, в яких аналізуються окремі питання нотаріальної діяльності, компетенцією щодо вирішення яких наділені суб'єкти міжнародно-правових відносин (О.О. Гріненко, 2005 р.) [7].

Наступним за логікою досліджуваної проблеми є питання щодо сутності адміністративної процедури.

Безперечно, дослідженню адміністративної процедури на теоретичному рівні приділяли багато учених, в тому числі В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, В.Т. Білоус, І.В. Бойко,

Н.В. Галіцина, Т.О. Гуржій, С.М. Гусаров, Е.Ф. Демський, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, О.С. Лагода, Д.В. Лученко, О.І. Миколенко, Д.М. Павлов, А.О. Селіванов, В.П. Тимошук та інші. Слід вказати про те, що питанням сутності адміністративної процедури присвятили увагу дослідники окремих проблем адміністративно-правового регулювання, пов'язаних із пошуком шляхів уніфікації, оптимізації, вдосконалення контролю, реєстраційно-дозвільної діяльності, процедур розгляду справ адміністративної юрисдикції та інш. Науковими роботами зазначених та інших вчених здійснено потужний внесок у розвиток методології праворозуміння сутності і змісту адміністративної процедури.

Наукові дослідження, присвячені проблемі юридичної характеристики сутності і змісту адміністративної процедури, можна розділити на декілька груп, залежно від праворозуміння предмету такої процедури: 1) залежно від підходу щодо визначення сутності адміністративного процесу (Н.В. Галіцина [8]); 2) процесуальні дії щодо розгляду, розв'язання і вирішення конкретної адміністративної справи в публічній сфері (Е.Ф. Демський [9, с. 131]); 3) певна послідовність здійснення суб'єктами правовідносин юридично значущих дій (О.В. Кузьменко [10, с. 179-180]); 4) структурований, нормативно закріплений порядок прийняття адміністративних актів або укладення адміністративно-правових договорів, спрямований на вирішення конкретних справ у сфері публічного управління (І. В. Бойко, О. Т. Зима, О. М. Соловійова, О.С. Лагода, В.П. Тимошук та інші. [11; 12]); 5) нормативно закріплений порядок розгляду й вирішення адміністративної справи та прийняття індивідуального адміністративного акта, а в деяких випадках і виконання такого акта (І.В. Бойко, Д.В. Лученко [13, с. 18; 14]); 6) у широкому значенні цієї категорії, яка відображає цілеспрямованість, послідовність вчинення дій уповноваженими суб'єктами у межах компетенції (О.І. Миколенко, Н.Р. Нижник, А.М. Школик, Б.Д. Гудз та інші. [15; 16, с. 123; 17]).

Серед досліджень, які присвячені питанням адміністративних процедур державної реєстрації, слід акцентувати увагу на дисертаціях О.А. Качури «Адміністративні процедури державної реєстрації» (2016 рік), Я.В. Тамарі «Адміністративні процедури з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно» (2018 рік) та О.О. Колотілова «Реєстрація фізичних осіб-підприємців як вид адміністративної процедури: питання теорії та практики» (2021 рік).

Характеризуючи сутність адміністративних процедур державної реєстрації, слід зазначити визначення О.А. Качури, в якому дослідник пропонує розуміти такі процедури з позицій регламентованої адміністративно-правовими нормами діяльності уповноважених органів публічної адміністрації щодо розв'язання індивідуальних адміністративних справ про засвідчення (підтвердження, офіційне визнання) певних юридичних фактів шляхом вчинення процесуальних дій, внесення записів до державних реєстрів та видачі підтверджувальних документів [18, с. 105]. Крім того, доцільно вказати авторське визначення Я.В. Тамарі щодо адміністративної процедури з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно – як правовідносин, врегульованих нормативно-правовими актами, щодо послідовно здійснюваних дій суб'єктів публічної адміністрації із розгляду заяви фізичної або юридичної особи про видачу адміністративного акта з приводу речових прав на нерухоме майно (витягу, виписки або інформаційної довідки), спря-

мованих на забезпечення прав і законних інтересів та/або на виконання особою визначених законом обов'язків [19, с. 4.].

У наведених визначеннях адміністративної процедури у сфері державної реєстрації, обґрунтованих О.А. Качурою, Я.В. Тамаря, враховано: по-перше, правовий характер такої процедури, що полягає у її визначенні нормами права певної галузевої належності; цілеспрямованість; їх здійснення уповноваженими суб'єктами; виділення предмету здійснення. Зрозуміло, що О.А. Качура формулює ширше за змістом поняття адміністративної процедури у сфері державної реєстрації, а Я.В. Тамаря – враховує предмет такої процедури, а тому конкретизує положення, відображені у цьому визначенні, тим не менше, зберігаючи наявність основних її ознак.

О.О. Колотіловим у своєму науковому дослідженні запропоновано авторське визначення поняття «адміністративна процедура у сфері державної реєстрації фізичних осіб – підприємців» як нормативно закріпленого порядку вирішення суб'єктом публічного адміністрування – державним реєстратором – індивідуальної адміністративної справи, пов'язаної із засвідченням факту набуття фізичною особою або позбавлення її статусу підприємця, за результатами розгляду якої приймається адміністративний акт у вигляді відповідного запису до Єдиного державного реєстру [20, с. 15]. У наведеному визначенні О.О. Колотілова також враховано основні ознаки адміністративної процедури щодо державної реєстрації та відображено її особливості, визначені предметом застосування – реєстрацією фізичних осіб-підприємців.

Вказані підходи позначились і на визначенні положень щодо сутності адміністративних процедур державної реєстрації як у загальному значенні, так і з врахуванням їх предметної спрямованості, відображуючи їх цілеспрямований, правовий характер, наявність юридичних наслідків здійснення. У зв'язку із цим доцільним вдається систематизація ознак адміністративних процедур державної реєстрації на основні та предметні, які згодом можуть бути поглиблені при характеристиці адміністративних процедур державної реєстрації, здійснюваної нотаріусом. Виходячи з сутності існуючих підходів до розуміння поняття «адміністративна процедура», можна зазначити, що за допомогою адміністративних процедур нотаріуси реалізують свої повноваження у сфері державної реєстрації, а від рівня їх врегульованості, врахування при визначенні кола адміністративних процедур особливостей здійснення реєстраційних дій, закріплення належних юридичних наслідків їх здійснення безпосередньо залежить міра і ступінь належного забезпечення реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

З'ясування змісту поняття «державна реєстрація» має першочергове значення для аналізу адміністративно-правового статусу нотаріуса як суб'єкта державної реєстрації задля забезпечення дотримання прав і законних інтересів суб'єктів звернення щодо отримання реєстраційних послуг. Узагальнення напрацьованих вчених, а також положень чинного законодавства щодо визначення державної реєстрації дозволяє виділити наступні групи підходів: 1) у широкому та вузькому значеннях з позицій відповідно функції держави (широке значення) та як цілеспрямованої діяльності уповноваженого суб'єкта (вузьке значення) (Є.І. Білокур, 2020 р. [13, с. 259]); 2) як засіб фіксування певних фактів (Велика українська енциклопедія з напрямку «Юридичні науки», 2017 р. [21, с. 43]); 3) юридичний акт (О.С. Луніна, 2015 р. [22]); 4) юридичний

факт (В.В. Нікітін, 2017 р. [23]; закони України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» та від 01.07.2004 № 1952-IV «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»); 5) інститут адміністративного права (М.П. Гурковський, 2010 р. [24; 25]); 6) адміністративну процедуру (М.П. Гурковський, 2010 р. [24; 25]; закони України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» та від 01.07.2004 № 1952-IV «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»).

Щодо досліджень, які присвячені питанням державної реєстрації речових прав на нерухоме майно є дослідження А.С. Кечі «Адміністративно-правове регулювання державної реєстрації речових прав на нерухоме майно» (2016 р.) [26], а також Я. О. Пономарьової на тему «Адміністративні провадження з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно» (2009 р.) [27].

Так, А.С. Кечею, встановлено, що поняття «процедура державної реєстрації речових прав на нерухоме майно» слід використовувати, як «процедури державної реєстрації ...», оскільки це поняття є складним і включає в себе такі види процедур: 1) здійснення реєстрації речових прав; 2) здійснення реєстрації обтяжень речових прав; 2) внесення змін до Державного реєстру прав; 3) скасування записів Державної реєстрації прав; 4) надання інформації з Державного реєстру прав. [28, с. 8].

З позиції дослідження теоретичних та практичних питань становлення і функціонування інституту адміністративних процедур щодо державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, можна звернутись до наукового дослідження Я. О. Пономарьової. Так, дослідниця удосконалює визначення провадження в адміністративній справі з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, під яким слід розуміти об'єктивно-суб'єктивну, реєстраційну, динамічну, врегульовану процесуальними нормами діяльність, пов'язану з вирішенням у відповідності з цими нормами реєстраційної справи щодо визнання і підтвердження, виникнення, обмеження (обтяження), переходу чи припинення речового права на нерухоме майно [27., с. 5] та удосконалює визначення системи способів забезпечення законності під час провадження у справах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Такою системою авторка пропонує розуміти цілісну сукупність способів, прийомів, методів та форм діяльності органів виконавчої влади, інших органів державної влади (загальних та спеціалізованих судів, прокуратури), що здійснюють забезпечувальні і контрольні-наглядні функції та повноваження у сфері функціонування суб'єктів реєстраційної діяльності [27, с. 6].

А.І. Шинкарук у своєму дослідженні «Адміністративно-правові засади діяльності нотаріусів у сфері державної реєстрації» (2018 р.) обґрунтовує визначальну роль норм адміністративного права в системі правових засад діяльності нотаріусів у сфері державної реєстрації, оскільки положення більшості нормативно-правових актів регулюють суспільні відносини, які становлять предмет адміністративної галузі права [29, с. 4]. Дослідниця пропонує авторське визначення адміністративно-правового регулювання діяльності нотаріусів у сфері державної реєстрації, яким слід вважати правовий механізм, що втілений у нормах адміністративної галузі права та визначає межі державного впливу на суспільні відносини, які виникають унаслідок про-

вадження нотаріатом державно-реєстраційних функцій, а також контролю та координації цієї діяльності [29, с. 3-4].

Висновки. Серед наукових досліджень дотичної із виділеною проблемою виділено роботи, в яких аналізуються сутність адміністративної процедури, державної реєстрації. В юридичній доктрині поняття «державна реєстрація» не характеризується єдністю поглядів, однак при визначенні цього поняття основною його ознакою науковці називають, як правило, фіксацію певних фактів.

Опрацювання предметних наукових досліджень, присвячених правовому положенню нотаріуса, а також суб'єктів вчинення нотаріальних дій дозволяють зазначити наступне: а) науковці аналізують особливості участі нотаріуса, інших суб'єктів, уповноважених вчиняти нотаріальні дії у правовідносинах не тільки адміністративної, а й іншої правової природи, що свідчить про необхідність їх врахування при розкритті правового положення суб'єкта вчинення нотаріальних дій; б) досліджуючи правове положення нотаріуса у публічно-правових відносинах, вчені характеризували, насамперед, правову природу зазначених відносин, як визначний чинник його адміністративно-правового статусу; в) адміністративно-правовий статус нотаріуса впливає з визнання нотаріуса «публічною офіційною особою» (за визначенням К.І. Федорової), що відображає характер його діяльності на виконання публічних функцій щодо надання, зокрема, адміністративних послуг у сфері реєстрації, спрямованість яких визначена необхідністю забезпечення реалізації конституційно закріплених прав, свобод, законних інтересів громадянами та юридичними особами; г) попри наявних напрацювань учених, в яких доводиться доцільність визначального значення норм адміністративного права у регулюванні правового статусу нотаріуса, невисвітленим залишається питання адміністративно-правового статусу нотаріуса як суб'єкта державної реєстрації. Вказане визначає неможливість систематизації відповідних предметних наукових робіт, огляд яких дозволяє стверджувати про необхідність подальшого комплексного аналізу цієї проблематики.

Література:

1. Висеканцев О.О. Адміністративно-правовий статус державного нотаріуса: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Сумський державний університет. Суми, 2014. 203 с.
2. Юрченко В.В. Адміністративно-правовий статус нотаріуса в умовах реформування юстиції України: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України. К., 2013. 205 с.
3. Федорова К.І. Адміністративно-правове регулювання приватної нотаріальної діяльності в Україні: автореф. дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Нац. аграрний ун-т. К., 2008. 20 с.
4. Данюк Л.В. Управління нотаріатом в Україні: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Інститут законодавства Верховної Ради України. К., 2011, 199 с.
5. Данюк Л.В. Управління нотаріатом в Україні: історія та сучасність: (адм.-прав. регулювання відносин у сфері упр. нотаріатом): монографія. Ред. А.О. Селіванов. К.: Логос, 2011. 183 с.
6. Глобінець М.Г. Адміністративно-правовий статус суб'єктів контрольних проваджень в діяльності нотаріусів: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2012. 219 с.
7. Грінченко О.О. Особливості правового статусу консула при виконанні нотаріальної функції: міжнародно-правовий аспект: автореф. дис. ... к.ю.н.: 12.00.11. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2005. 20 с.

8. Галіцина Н. В. Адміністративна процедура як інститут адміністративного процесу. *Форум права*. 2010. № 4. С. 163-177. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2010_4_28 (дата звернення: 26.01.2024 р.).
9. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2008. 496 с.
10. Кузьменко О.В. Процесуальні категорії адміністративного права: моногр. Львів: ВАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас», 2004. 232 с.
11. Тимошук В.П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії: моногр. К.: «Конус-Ю», 2010. 296 с.
12. Лагода О.С. Адміністративна процедура: теорія і практика застосування: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Ірпінь, 2007. 187 с.
13. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Х.: Право, 2016. Т.5. Адміністративне право/редкол. Ю.П. Битяк (голова) та ін.; Нац.акад.прав.наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац.юрід.ун-т імені Ярослава Мудрого. 2020. 960 с.
14. Адміністративна процедура: конспект лекцій. Ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2017. 132 с.
15. Миколенко О. І. Теорія адміністративного процедурного права: моногр. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.
16. Школик А.М. Порівняльне адміністративне право: навч. посіб. Львів: ЗУКЦ, 2007. 366 с.
17. Гудз Б.Д. Судовий контроль за законністю адміністративної діяльності органів виконавчої влади: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Національний авіаційний університет. К., 2013. 219 с.
18. Качура О.А. Поняття адміністративних процедур державної реєстрації. *Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"*. Політологія. Соціологія. Право. 2014. № 1. С. 101-107.
19. Тамара Я.В. Адміністративні процедури з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно: автореф. дис. ... к.ю.н.: 12.00.07; Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя, 2018. 15 с.
20. Колотілов О.О. Реєстрація фізичних осіб – підприємців як вид адміністративної процедури: питання теорії та практики: автореф. дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Київ, Приватна установа "Науково-дослідний інститут публічного права". 366 с.
21. Велика українська енциклопедія. Тематичний реєстр гасел з напрямку «*Юридичні науки*». Ред. Киридон А. М. К: Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2017. 152 с.
22. Луніна О.С. Публічно-правові спори у сфері державної реєстрації як предмет адміністративного судочинства: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Національний авіаційний університет. К., 2015. 207 с.
23. Нікітін В.В. Адміністративно-правовий статус державних (публічних) реєстраторів в Україні: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07; Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2017. 208 с.
24. Гурковський М. П. Реєстраційна діяльність публічної адміністрації: організаційно-правовий аспект: автореф. дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів, 2010. 19 с.
25. Гурковський М. П. Реєстраційна діяльність публічної адміністрації: організаційно-правовий аспект: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. К., 2009. 217 с.
26. Кеча А.С. Адміністративно-правове регулювання державної реєстрації речових прав на нерухоме майно: автореф. дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Одеса, 2016. 22 с.
27. Пономарьова Я.О. Адміністративні провадження з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно: автореф. дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2009. 18 с.
28. Кеча А.С. Адміністративно-правове регулювання державної реєстрації речових прав на нерухоме майно: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Одеса, 2016. 228 с.
29. Шинкарук А.І. Адміністративно-правові засади діяльності нотаріусів у сфері державної реєстрації. автореф. дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Науково-дослідний інститут публічного права. К., 2018. 21 с.

Bobozhko Yu. Systematization of scientific research on the problem of determining the administrative-legal status of a notary and his participation in state registration procedures

Summary. The article summarizes scientific research devoted to certain aspects of revealing the essence of the administrative-legal status of a notary public and his participation in state registration procedures. Based on the application of the scientific approach "from general to specific", the sequence of analysis of existing works regarding the categories: "administrative-legal status of a notary", "administrative procedure", "state registration" was determined and their systematization was carried out. Among the studies devoted to the administrative-legal status of a notary public, works on the problems of the administrative-legal status of a notary public in the context of reforming the justice system of Ukraine and the problem of the administrative-legal status of a state notary public are highlighted. Among the scientific research related to the selected problem, works are highlighted that analyze the essence of the administrative procedure, state registration. In the legal doctrine, the concept of "state registration" is not characterized by unity of views, however, when defining this concept, scientists usually call the fixation of certain facts its main feature. The methodological basis for the study of the listed scientific tasks is the scientific research of the relevant subject area, the application of which involves taking into account the peculiarities of the legal position of the notary as a public person who performs not only notarial acts, but also carries out procedures for the state registration of property rights to immovable property and their encumbrances, state registration of legal entities and individual entrepreneurs for official recognition and confirmation by the state of acquisition, change or termination of real property rights, encumbrances of such rights, state certification of the fact of creation or termination of a legal entity and realization of the rights, freedoms and legal interests of individuals. Elaboration of substantive scientific studies devoted to the legal status of the notary, as well as the subjects of notarial acts, allow us to note the following: a) scientists analyze the specifics of the participation of the notary and other subjects authorized to perform notarial acts in legal relations not only of an administrative, but also of a different legal nature, which indicates the need to take them into account when revealing the legal status of the subject of notarial acts; b) researching the legal position of the notary in public-legal relations, scientists characterized, first of all, the legal nature of the specified relations as a significant factor of his administrative-legal status; c) the administrative-legal status of a notary follows from the recognition of a notary as a "public official" (according to the definition of K.I. Fedorova), which reflects the nature of his activity in the performance of public functions regarding the provision of, in particular, administrative services in the field of registration, the focus of which is determined by necessity ensuring the realization of constitutionally enshrined rights, freedoms, and legitimate interests by citizens and legal entities; d) despite the existing works of scientists, which prove the expediency of the determining value of the norms of administrative law in regulating the legal status of a notary, the issue of the administrative-legal status of a notary as a subject of state registration remains unexplained.

Key words: administrative and legal status, notary public, state registration, administrative procedure.